

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 hová a lapba szánt kéziratok
 — reklamációk és —
 előfizetési pénzek küldendőek
 — Maros-Vásárhely, —
 Szentgyörgy-utca 9. szám.
 — ev. ref. lelkeszi lakás. —

VASÁR NAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
 ev. ref. lelkeszi.
 TÁRS SZERKESZTŐ:
PAÁL GUSZTÁV,
 ev. ref. koll. tanár.

KIADJA:
 Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
 „Egyházi Értekezlete“

Megjelenik:
 minden vasárnap egy iven.
 ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
 Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

Előfizetési felhívás.

Az új esztendővel ezennel új előfizetést nyitunk

Vasárnap

cimű, képes egyháztársadalmi lapunkra. Az Erdélyi Ref. Egyházkerületi Értekezlet tulajdona. Célja az evangéliumi keresztyén hit élesztése az egyháziasság fejlesztése s a református magyarok összetartásának ápolása.

Előfizetési ára egész évre 4 korona, fél-évre 2 korona, negyed-évre 1 korona.

Előfizetési díjak a kiadóhivatal címére küldendőek, Maros-Vásárhely, Szentgyörgy-utca 9. szám.

Mutatvány számot szívesen küldünk.

Hirdetést jutányosan elfogadunk.

Családi nevelésünkről.

Régi és feltétlenül igaz tétel az, hogy az állam szegletköve a család. Minden állam akkor élte hatalmának aranykorát, mikor a nemzet, a nép fent és lent egyaránt tisztelte a családi hagyományokat, óvta minden szennytől a családi élet tisztaságát. Nemde! ma is szeltében járja a szokás, hogy a kereskedő, a cipész vagy bármily néven nevezendő iparos mindig olyan ta-

noncot keres, ki jó családból való. Ha jó modoru, szavahihető, becsületes emberrel találkozunk, azonnal készen vagyunk az itélettel, hogy „látszik rajta, hogy jól nevelték.“ Ajkainkon hordozzuk ezeket a szólásokat, anélkül, hogy eszünkbe jutna azon gondolkozni, hogy vajjon mi megtesszük-e kötetességünket gyermekeink nevelése körül? Különösen vagyunk mi manapság ezzel a kérdéssel? A szülő az iskolára bizza gyermekeinek fegyelmezését és nevelését; az iskola pedig úgy gondolkozik, hogy elég bajt és gondot okoz neki a tanítás, a neveléssel vesződjék a szülő. Egyik a másikra tolja azt a nehéz, de nagyon fontos feladatot, a minek aztán szomorú, sőt kétségbeejtő következményei vannak. Ezeket a következményeket mindnyájan látjuk; mert ki ne panaszkodott volna már, hogy az ifjak ma már nem tisztelik az öregeket úgy, mint régen, ki ne botránykozott volna meg a mai ifjuság léha, kicsapongó, határt nem ismerő életmódján; ki ne kesergett volna már azon, hogy a mai gyermek időnek előtte veti magát a testet-lelket megrontó élvezeteknek árjába és igényei annyira túlságáztak, hogy azokat kielégíteni majdnem lehetetlen?!

Látjuk a bajt; panaszkodunk. De vajjon törődünk-e az okokkal, keressük-e a rákfene gyógyító szerét? Bizony nem. Pedig nem volna

nehéz megtalálni. Csak tegyük egy futólagos összehasonlítást a mi apáink nevelési módszere és saját nevelési eljárásunk között.

Gyermekkoromban szigorú fegyelem uralkodott szülőfalumnak minden valamire való házában. A gyermeket korán hozzászoktatták ahhoz, hogy az első szóra is engedelmeskedjék; a szülővel való ellenkezés ismeretlen fogalom volt családjunkban is. Mikor este megszólalt az esti harangszó futva tódultunk haza játszó tereinkről, az utcáról, mert a ki a harang megkondulásakor nem volt otthon, aznap vacsora nélkül feküdt le. Otthon estharangszó után, vacsora előtt, mi gyermekek valamennyien az asztal körül ültünk és szívünk mélyéből mondtuk el azt az egyszerű, de gyönyörű imádságot, melyben nemcsak jó szüleink és testvéreink, de összes felebarátainkért is imádkoztunk. A vasárnapi istentiszteletről soha sem maradtunk el; mert szüleinktől tanultuk és láttuk, hogy gyönyörűsége Istennek csarnokaiban az ő szent nevét dicsérni. A ki nem ment el a templomba, nemcsak szidást, de büntetést is kapott és egész héten át érezte szüleinek haragját. Az asztalnál evés közben szigorú rend volt. Még ma is érzem kezemen azt az ütést, melyet édes atyámtól azért kaptam, mert előtte nyultam a tálba. De sokat köszönhetek ennek, mert a rendet, a fegyelmet ma is szeretem, ma is követem.

De nem untatom olvasóimat többé ezekkel az előadásával. Nem az a célom, hogy szüleim nevelési módszerét leírjam, csak arra akarnám a mai szülőknek figyelmét felhívni, hogy a helyett, hogy gyermekeik rakoncátlan-ságai felett panaszkodjanak, gondoljanak arra, hogy őket hogyan nevelték. Próbálják meg egyszer saját gyermekeikkel is megkóstoltatni a nevelésnek azt a keserű gyökerét, melynek szülei jóvoltából minden javukat köszönhetik. — Fegyelmezd kellő szigorral gyermekedet, tanítsd korán meg Istennek és az embernek tiszteletére, szoktasd a munkához, a nélkülözéshez és akkor áldani fog.

Paál Gusztáv.

Nem magunkat hirdetjük hanem a Krisztus Jézust, mint Urat, magunkat pedig mint a ti szolgálókat a Jézust.
II. Kor. 4, 5.

Krónika.

Ujongás egy áttérés felett.

Az országos katolikus Néppárt politikai napilapja az Alkotmány, rendkívüli örömjongások közben adja a világ tudtára, azt a pápizmusra örvendetes eseményt, hogy gróf Bethlen Aladár cs. és kir. kamarás, az ev. ref. hitről a római katolikus felekezetre áttért.

Mi sem nem ujongunk, sem tulságos szomorúságba nem esünk a dolog felett. Olybá vesszük mint a mikor egy tőlünk távol álló, egészen idegen embernek szomorú jelentését olvasva részvétellel szólunk: *meghalt szegény.*

Valóban, ez a leghelyesebb kifejezés: meghalt szegény. Meghalt a felvilágosodásnak, meghalt az emberi elhivatás magasabb céljai betöltésének, meghalt szóval mindannak a miről az evangélium azt tanítja, hogy világoosság és élet.

Nem is tudjuk, hogy ki lehetett ez a szegény gróf Bethlen Aladár? Egyet tudunk azonban, hogy a Bethleneknek nem azon ágából való melynek hatalmas törzse a Bethlen Gábor gyökerén fakadt s a mely ma is hatalmas támaszokat nyújt: Bethlen Balázs, Bethlen Bálint, Bethlen István, Bethlen Ödön, Bethlen Pál, Bethlen Sándor grófokban mint erdélyi egyházi életünk főszerepvívőiben, a kik önmagukban és családjaikban kálvinista hithűségükkel, áldozatkészségükkel hatalmas váraiunk nekünk.

Lehet, hogy gróf Bethlen Aladár is azok közé a szegény emberek közé tartozik, a kik az életben nevek hagyományos fényét nem tudták maguk erejéből megtartani s vagy valamelyes érdekházasság, vagy egy kis zsirosabb állás, vagy pedig egy kis aprópénz kedvéért engedtek a kisértőnek, a mely a nagyváradi püspökség valamelyik káplánja révén közeledett hozzá.

Bárhogy történt — lelke rajta.

Reánk nézve már akkor halott volt a mikor még hiveink számában egy felesleges helyet betöltött.

A „hivatalnok”.

I.

A nyár egyik reggelén Brassóból Háromszékre utaztam székely földieimmel megtelt vonaton. A többi között egy magát meglehetősen idegenül érző embert láttam meg. Régi ismerősöm volt, de elszakadt hazulról. Azt se tudtuk, mi lett belőle. Lassanként össze-melegedtünk, szó szót követett, de vettem észre, hogy nem ismert meg; de barátságos közeledésemre némi tartózkodás után bizalmát is megnyertem. Közlékeny lett. Elmondotta, hogy ő most haza jött. Itthon van vagy 60 holdacskája, széruskertje, szép nagy kuriája.

Egészen fölvidult, mikor arról beszélt, hogy hogyan nézte édesanyjával az 1875-iki üstökös a széles ambitusról. Azután egy kissé elgondolkodott, majd megint közlékenyebbé vált. Megtudtam tőle, hogy más reménnyel indult az életnek, mint aminő valóságot talált. Jogáskodott s tán egy kissé vigabban folytak napjai, hogysem diplomát szerezni tudott volna, vagy talán szerzett is; ezt bizony tisztán ki nem vehettem beszédéből.

Láttam rajta, hogy restelli bevallani, hogy aprópénze se igen volt. Mint jogász a statisztikai hivatalba került be a nemzet napszámósának, hol hónapokon át adta össze a rengeteg számokat, azután elosztotta, arányt keresett s így végezte naponként azt a lélekölő munkát, melyet mindenki végez Budapesten, aki kellő hivatás nélkül lép a tudományos pályára.

Nem mondom, hogy elzüllött, de hivatalnokká lett. Felvitte Isten a dolgát, ma egyik miniszteriumnak hivatalnoka. Rangját és fizetését nem árulta el, de hiszen arra nincs is szükség. Jól tudjuk, hogy a hivatalnok rendszeren a kezelő szaknál dolgozik 1800—2300 korona fizetéssel és néhány száz korona szálláspénzzel javadalmazott állásban. Foglalkozásának szürkeségét a hivatalnok ragyogó semmiségével akarja megaranyozni. Félbemaradt ember, aki felsőbb iskolák végzése nélkül még mint hivatalnok is többre vihette volna, mert korábban kezdhette volna, ranglétrán másokat megelőzhetett volna.

A felsőbb iskolát végzett és minősítést szerzett hivatalnokot úgy képzelem, mint a drágakövekből összerakott szemétdombot. Sohasem lesz aikalma és ideje a számok tömkelege között, hogy végzett tanulmányait rendbe szedje s azokat a köz javára értékesítse. Állandóan egy sokszorozó, összeadó, nyilván tartó gép, mely kiöli belőle az idealizmust, a szorgalmat, a tanulás iránti vágyat s csak az a hivatása, hogy reggeltől estig szűk odujában rójja a számokat, szerelje fel a darabokat, melyekbe betekinteni sincs ideje.

Egy jogász nevelése az államnak nagyon sokba kerül. Ha a tanárok fizetését és a dologi kiadásokat számítjuk, egy jogászra évenként átlag 1000 kor. jut, tehát négy év alatt az állam, több mint 4000 koronát költ reá. Hát a szülőnek mibe kerül? Legolcsóbban számítva a két költség együtt 10.000 koronát tesz ki. Nem kidobott pénz, nem elvesztegetett nemzeti tőke ez, ha olyan fiatal emberbe helyezik el, aki később csak hivatalnok lesz? Ha a középiskola végzése után ezt az összeget rendelkezésére bocsátanák, hogy gyakorlati pályára menjen, mennyi idő, mennyi pénz, mennyi életkedv volna megmenthető a nemzet érdekében és mennyi erős, egészséges család létesülhetne a vidéken és nem az aszfalton Budapesten, vagy a többi nagyvárosokban.

Egy orvosnövendék még sokkal többbe kerül ugy az államnak, mint a családnak. És hány marad félbe, hány lesz hivatalnok. Ismerek olyan embert is, aki tiz esztendeig volt orvosnövendék s akkor haza ment a vidéki kisvárosba és kereskedő segéd lett. Mennyi tőke, mennyi erő veszett ebben az emberben.

Azt is megtudtam utitársamtól, hogy ősi birtokán idegen bérlője gazdálkodik, de az 1000 korona, amit fizet, nagyon kevés. Már tiz éve ígéretti gyermekeinek, hogy egyszer hazahozza őket, hogy megismertesse az otthonnal, bemutassa, hol élt ő boldog gyermekként. De most is csak maga jöhetett. Az őt gyermek otthon maradt, mert nem volt pénze. Mennyi örömtől fosztotta meg tudtán kívül gyermekeit, beteges feleségét, kit a budapesti aszfalton szerzett magának, hogy nem ismertethette meg velük a falut és nem nyujthatott nekik friss levegőt.

Mikor egyik falut elhagytuk, egy viharjárta csűr tünt fel. Ismerősöm, aki társaságunkban egészen felénkült, szükségesnek látta megjegyezni, hogy ilyenek a háromszékiek, Pató Pál úr módjára kezelik a gazdaságaikat, szegény a gazdára, hogy akkora udvarban ily rozoga csűr van.

A jelenlevők — kik őt ismerték — egy része mosolygott, más része kárörvendőleg nézett körül, hanem az én szemembe könny szökött, mert az a csűr utitársunké volt. Szegény fővárosi! Sohasem látta birtokát erről az oldalról; a vasutat is azóta építették, mióta elszakadt hazulról. És hogy látja most viszont! Hogy rójja meg társai hibáját, bűnét öntudatlanul is saját magán! Szegény ember! Neki a bőven termő háromszéki völgyben 60 holdas birtoka, szép, nagy kuriája, kaszálója, gyümölcsös és szérüs kertje van, urnak képzele magát és az ősi birtok 1000 koronás jövedelme arra sem elég, hogy itt is, ott is egy-egy lyukat tömöszöljön be, melyet zsebein a hitelbe vásárolt áruk szakítottak.

Vajjon nem jobban tettek volna-e szülei, ha gyermeküket gyakorlati pályára nevelik, hogy azt a „háromszéki mértékkel mérve“ elég nagy birtokot belterjesen kezelje? Vajjon nem volna boldogabb, egészségesebb maga és családja, ha a falu egyszerű, de jó módjában megmarad? Vagy boldog-e ma, mikor a nagyváros zajában csak az ellentétet látja, a szegénységet érzi és a „nincsen“ szó naponként barátságosan kopogtat ajtaján? Boldogabb lesz-e családja, ha elvesztvén a kereső urát, nagyvárosi igényekkel bíró, vagyontalan, tehetetlen utódok maradnak náta? A lányok, ha szépek, kellemesek és könnyen hevülő a vérük, az erkölcstelenség pocsolyájába sülyedhetnek, a fiúk pedig, ha kitarításuk és szerencsájuk van, esetleg édesapjuk nyomdokába léphetnek, ők is mint hivatalnokok küzdhetik át az életet.

Vajjon nem jobb lett volna-e utitársunk iskoláztatását, nevelését arra irányítani, hogy az ősi fészket

megszeresse és fentartsa azt a régi kuriát, mely egykor az egész járásnak irányító háttája volt? Nem lett volna-e jobb megerősödni abban és mint családfenntartó vagyont kezelni, esetleg ahhoz még szerezni? Vagy jobb-e így elszakadni onnan csak azért, hogy a főváros nyomorát élvezze és a hazug uraság köntösében a nyomorgók számát szaporítsa?

Jelky. 1888.

Gidófalvi István dr.

Isten ígéje.

Uram! Ha téged enyémnek mondhatlak . . .

Uram! Te voltál nekünk menedékünk nemzedékről nemzedékre. Minek-előtte hegyek lettek és föld és világ formáltaték, öröktől fogva mindörökké te vagy Isten. Te visszatéridet a halandót a porba és ezt mondod: Térjetek vissza embereknek fiai! Mert ezer esztendő annyi előtted mint a tegnapi nap mely elmúlt és mint egy őrjárási idő éjjel

Az ég elmúlik, de te megmaradsz. Mindenek megavulnak mint a ruha megváltoznak mint az öltözet, ha te úgy akarod. De te mindörökké megmaradsz és a te esztendeid végére mehetetlenek.

Zsolt. 90, 2-4.

Ezer esztendő előttem, --- ezer esztendő utánam — mi ez az ezer esztendő az idő végtelenségében? És ha mégis elgondolom, hogy mi lehettem ezer esztendővel ezelőtt? és eltöprengök azon, hogy vajjon mi leszek ezer esztendő után? ez tökéletesen elég arra, hogy képzeletem összekuszálodjék, szédület fogjon el és belekáprázzék a jövő idő méhén áttörni igyekvő tekintetem.

Végtelenség . . .

Örökkévalóság!

Vajjon hol és hogyan fogok evezni ezen a tengeren, a melynek megszámlálhatlan habjai ide-oda fogják dobálni az én sajkámat is. Czéltalanul fogok bolyongani? A hullámok szét fognak szuzni? Alá fogok merülni és mindenestől megsemmisülni? Vagy csakugyan élni fogok akkor is és — örömteli boldog leszek e?

Igen, élni és örüvendezni fogok. Hiszem ezt és e hitben felemelem tekintetemet és látom, hogy onnan a mit én végtelenség és örökkévalónak nevezek, reám néz a te orcád Isten, édes Atyám. Te maradandó vagy a világ összes mulandó tüneményeivel szemben és állhatatos minden változások között, örökkévaló nagy Isten. Hiszem, hogy egy parány vagyok a te kibeszélhetetlen jóságú szeretetedből, lelkem — a te lelkednek egy része. Bennem az sovárog Téged és meg is talál Téged. Azért engemet nem érdekel ha körülöttem minden alá van vetve a változásnak, sőt még az sem aggaszt ha én magam is átváltozom.

Tudom, hogy ez csak ideiglenes és csak testemre vonatkozó elmulás és átváltozás. A te képed és hasonlatosságod vagyok s ezért nem fogok megsemmisülni. E hittől nem tántorit el semmi. Élek, örvendek s keresem boldogságomat benned s megnyugszom az én Istenemben.

Mennyei Atyám, örökkévaló Istenem! Csak azt kérem tőled: őrizd meg kegyelmedben, tarts meg hitemben és engedd, hogy fenlobogjon az én iránt való szeretetem lángja. Ne engedd, hogy valami eltántoritson tőled, mert te vagy az én üdvösségem és a nálad nélkül való élet nem élet. Kézen fogva vezess át az idők hullámverésein és a dolgok változásain keresztül mindaddig, míg egyszer a te mennyei világosságodban megismerhetem mindazokat, a melyek a földön homályosságba vannak rejtőztetve előttem. (Wimmerből.) *Tóthfalusi József.*

KIS LÁNYOMNAK.

Virágos réten,

*A menny ragyogón kék boltja alatt,
Magányos, nagy, zengő fa tövében
Pihenni dőlök, fekszem hanyatt.*

De óh föl sem kell nézmem az égre,

Úgy látom a mennyországomat itt:

Kis tündér hájlik a szivem fölébe

S csalogány dalnál édesb a beszéde,

Amint rám hinti virágait —

„Elfáradtál, úgy-e, édes apám?!

Virágba takarlak s aludj azután . . .“

S csak altat, altat . . .

„Hünyd, hünyd le, apácskám, hünyd szemedet!“

S ajkát, a kis angyali ajkát

Ott érzem a hünyő szemem felett.,

S legszebb mesét mind sorra súgja,

*Hogy álmodjam s csupa szép álom legyen...
Majd ébreszt: „Már többet ne aludj ma!“*

S csókolja a szememet újra meg újra

S boldog, mikor ismét nyitva szemem . . .

„Mit álmodtál hát, édes apám?

Mondd el, de minden álmodat ám!“

S kedves meséit

Regélem álomul, amiket beleszólt . . .

S oly boldog! — Ahogy most altatom én itt,

Rosszabul sorsa se csalja meg őt!

Méit sejtene, mi volt ime álom,

Mikor úgy ért csókja, lehunyt szememen, —

Hogy azt a csókját éreztem pillámon,

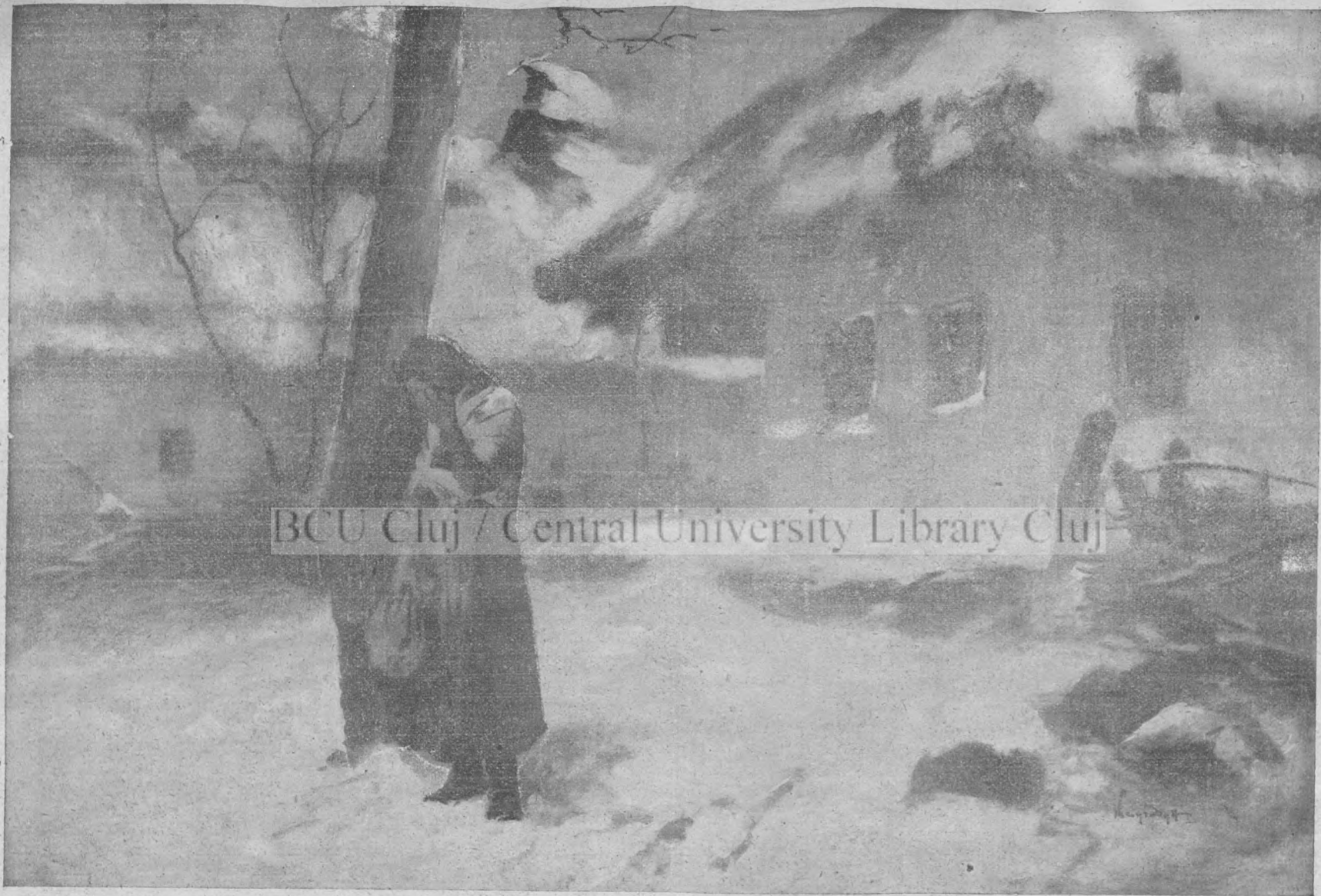
Melylyel majd csókol, ha örök álmon

Én már a csókját nem érezhetem . . .

Lánykám, járd mindig tündérek honát,

Ha nem is fog már mesét álmodni apád!

TELEKES BÉLA.

Kitaszítva, Neogrády Antal rajza.

Kegyesség utja.

Én az Úr vagyok.

Egykor Szokrateszt a híres görög bölcset gazdag ajándékkal lepték meg tanítványai, a kik között azonban volt egy nagyon-nagyon szegény ifjú is, a kinek nem volt módjában a vett ajándékhoz adományul járulni. Midőn a többiek átadták a bölcsnek adományukat, az a szegény, szinte szégyenkezve fordult Szokrateszhez, mondván: „Kedves Mesterem! Nekem nem volt semmim, hogy hozzá járulhassak az ajándékozáshoz, azért fogadj el engemet, neked adom magamat egészen“. Felelt Szokratesz: „Ez a legszebb ajándék a mit nyújthattál.“ *Gyermekek! Add nekem a te szívedet!* Jézus sem kér e szavakban mást, csak azt, hogy add magadat neki. Igyekezz hát, hogy légy hozzá méltó minden tekintetben.

Oh, boldog az a ki hisz.

Egy buzgó templom járó szegény asszonytól kérdeztem egyszer, hogy siketsége mellett ért-e valamit a predikációból? Érték mindent, jól megérték tiszteletes Atyám! — felelé az asszony — mert ha nem is hallom szép szavait, de tudom, hogy a jó Isten sok áldásáról s szeretetéről beszél és az én szívemmel éppen úgy megérttem ezt, mint más az ép fülekkel.

Egyháztársadalmi élet.

— **Az ünnepi istentiszteletek Brassóban** Mint már említettük lapunkban, Brassóban templomunkat fűtésre és világításra berendezték és a Koós harang alpból egy új nagy harangot rendeltek a templom számára. Karácsony első napján kondult meg az új harang kellemes szép messze elhalszó és igen megkapó zengéssel, bongó hangjával. A hivek az ünnep reggelén nagy számmal hallgatták kedves új harangjuk szavát. És a mi igazi nagy lelki gyönyörűségére szolgált az egész gyülekezetnek, a midőn a négy harangot összehúzták, olyan harmonikus volt azok összecsengése, mint a legjobb zene. A második kegyemes meglepetése volt a gyülekezetnek, a fűtött templom. Míg künn ünnep első napján nagy hideg volt, addig a templomban kellemes meleg fogadta a nagyszámú ájtatos közönséget. Az egész ünnepen így tele templom előtt tartattak az istentiszteletek.

Ó-esztendő estéjén, az évszázó istentisztelet, este 6 órakor tartatott. Már egész nap, lelkész felhívására, küldötték a papi lakásra a hivek a szegények számára szánt kenyeret és más ételmi cikkeket. Hat órakor, mikor beharangoztak, felgyultak a gázlámpák lángjai a templomban és megkapó szép fényvel öntötték el a templom egész belvilágát. Mire a közönség zsufolásig megtöltötte istenházát, úgy hogy üres hely, még az álló részeken sem maradt. Mindenki nagyon jól érezte magát, a meleg és világos szép

templomban, tudva hogy künn fagyasztó szél és 14 fok hideg van. Imát és ó-esztendei egyházi beszédet Péchy Árpád lelkész mondott. Olyan megható volt az egész jelenet, hogy minden szem tele volt könnyel és minden szív hálával az isteni gondviselésnek az ő népéhez való kegyelméért. Istentisztelet után 130 drb. kenyeret és más ételmelet osztottak ki, többen a református uriasszonyok, lelkész felkérésére, a nagyszámú jelen volt szegények között.

Ujesztendő reggelén újból egészen megtelt a templom, ismét Péchy Árpád lelkész végezte a szertartást, — majd megtette a gyülekezet előtt jelentését, a múlt év eseményeiről, intette, buzditotta a hiveket az összetartásra, vallásosságra, az egyháztársadalmi munka gyámolítására; mondván hogy csak élőhit mellett lehet boldog: az ember, a család és virul a haza. Ezután megáldotta a gyülekezetet. — Istentisztelet végén a hivek szeretettel vették körül pásztorukat és kölcsönösen üdvözölve egymást örvendeztek lelki gyönyörűséggel, hogy az Úr megsegítette a pap és népe munkáját

— **Szászsebesi egyházunk karácsonya** E nagy nemzeti hivatással bíró és a magyar társadalom áldozatainak segélyével létesült egyházközségünknek sokszorosau örvendetes karácsonya volt. A magas kormány ugyanis mintegy karácsonyi ajándéku állapította meg régen huzódó lelkészi kongruáját, a szász nemzeti egyetem pedig kulturális, iskolai céljaira évi 2500 korona, örökös segélyt szavazott meg ismételt kérésre. Nincs tehát már semmi akadálya többé annak, hogy egyházkerületünknek eme legifjabb egyházközsége, 16 községre kiterjedő áldásos munkáját rövid idő alatt megkezdhesse, — egy virágzóvá fejlődő egyház minden alapfeltételével, — holott 1900-ban összes vagyona 45 frt = 90 korona adósságból állott, még a semminél is kevesebből.

H i r e k.

Olvasd a bibliát,

Luk. ev. 9. 10--18.

Az Úr Jézus kiküldé tanítványait, ada nekik erőt és hatalmat magasztos kötelességeik teljesítésére és elküldé őket hirdetni Isten-országát és a betegek meggyógyítását. És ekkor maga mellé vevén őket elindult Bethsaida-felé s ott megtelepedett a városnak pusztá helyén. Itt, nagy sokaság gyült köréje, a mely midőn a nap hanyatlani kezdett megéhezék, de az Úr adott nekik enniök és megelégité őket öt kenyérral és két hallal úgy, hogy a mi megmaradt tőlük 12 kosárral tett ki.

Arany mondás: Boldogok, a kik élhezik és szomjuhozuk az igazságot, mert ők megelégitetnek. (Máté 5, 6.)

Oktató jegyzetek:

I. Jézus követése. Az Úr Jézus minden ember elhívott, hogy az ő tanítványa legyen. Ezért arra kell törekedjünk, hogy életünk összes megnyilatkozásaiban méltók legyünk hozzá. Úgy érezzük, hogy szüntelen előtte állunk, vele vagyunk. Szenteljük magunkat egészen nékie.

II. Ő megelégit. Mindnyájunkat körülvesznek az élet terhei. Ezt a nyomorúság, baj, romlás, a másikat a bűnök s egyéb gonoszok. Éhezünk és szomjuhozunk szabadtás után. Menj az Úr Jézushoz. Vedd kezébe az ő evangéliumát. Megelégit ő ma is ép úgy, mint egykor a maga ötezer emberét.

— **Az evangélium hódítása Kinában.** Érdekes adatokat közöl az Evang. Missziós-magasin decemberi száma az evangéliumnak, illetőleg prótestantizmusnak Kinában történt hódításáról. E szerint a kínai prótestáns keresztyének száma a következőleg szaporodott: 1814. évben 1. 1842. évben 6. 1853. évben 350. 1860. évben 960. 1876. évben 13.000. 1886. évben 28000. 1893. évben 55000. 1900. évben 113.000. 1905. évben 150.000. E számok a rendszerint úrvacsorával élők számát mutatják, de a teljes szám 375 ezeret is meghalad. Hódít, hódít az Úr Jézus Krisztus tudománya. Vegyünk lelki-erőt, állhatatosságot és buzgóságot ebből mi is.

— **Farsang.** A köztudat szerint a vigáság, mulatozás, világi hivalkodások időszaka, a mely a régi egyházi-élet keretében is nagy szerepet játszott. A farsangot rendszeren az ugynevezett epifánia-ünneptől az az január 6-ától hamvazó szerdáig tartják, a mely napot megelőzi a hushagyó kedd. Eredeti hazája Olaszország s terjesztője a római pápaság volt s tulajdonképpen a régi pogány Saturnália ünnepekből származott, melyekre a pápizmus a maga „csalhatatlan“ mívoltában, keresztyén jelleget ruházott. A reformátorok működése nagyon elnyomta a farsang világi, hivalkodó és dorbézoló jelentőségét s ezért ajánljuk mi is minden jó keresztyénnek: a bölcs mérsékletet, becsületes józanságot nemcsak ez időszakra, hanem az egész életre.

— **A honvéd csapatok oktatása.** Kolozsvárról értesítnek, hogy a honvédelmi miniszter elrendelte, hogy a honvéd csapatoknál kezdjék meg az oktatást a földrajzból és a gazdaságtanból. A 21. honvédegység kolozsvári három zászlóaljának a református kollegium tanárai, a nagyenyedi zászlóaljának pedig a Bethlen-főgimnázium tanárai fognak hetenként háromszor ezekből a tárgyakból előadást tartani.

— **87 éves völegény.** Érdekes házasság-történet a napokban a lemhenyi anyakönyvvezető előtt. Különte Antal 1848 — 49-iki honvéd-főhadnagy — ki jelenleg 87 éves — feleségül vette Gál Mária 50 éves özvegy asszonyt.

Hirek az országból.

Budapest, január 8.

— **A király Budapesten.** Ő felsége udvari kíséretével együtt ez év január 4-én újból Budapestre jött, hogy a delegációk közös ügyei tárgyalásainak menetét közelebbről figyelemmel kísérhesse. Királyunk jó egészségnek örvend s magas kora dacára részt vett az udvari ebéden, kihallgatásokat tartott, egy-egy nevezetesebb műintézményt is meglátogatott s többször elismerését fejezte ki a magyar delegáció viselkedése iránt, a miért a közös költségekre mindent megszavazott.

— **A delegáció ülésének vége.** Az osztrák delegáció tegnap fejezte be tanácskozásait s tagjai elis utaztak már a fővárosból. Ma délelőtt a magyar delegáció tartotta záró ülését, melyen az osztrák bizottság üzenetét olvasták fel. A bizottság összes iratait benyújtják a képviselőházhoz és főrendi házhoz. Az ülés végén Zichy Tivadar gróf elnök megleghangu beszédben bucsuzott a delegátusoktól, kiknek nevében Batthyány Tivadar gróf válaszolt az elnök szavaira. A közös miniszterek nevében Burián báró pénzügyminiszter fejezte ki köszönetét a delegációnak, s tolmácsolta a király legfelsőbb elismerését. A közös miniszterek még a mai nap folyamán elutaztak Budadestről.

— **Franciaország nem enged.** Ismertettük volt a pápaság és a hatalmas Francia nemzet között felmerült ellentéteket a melyek azt vonták maguk után, hogy a római egyház és a francia nemzet között minden diplomáciai érintkezés megszakadt. Ennek következménye az, hogy mindazon katolikus lelkészeket és lelkészjelölteket, a kik a törvényeket nem akarták betartani, katonai szolgálattételre behívták.

— **A szerbiai rémhírek.** A napokban az a hír járta be az egész világot, hogy a királygyilkosság miatt híressé vált kicsiny Szerbia újból elégedetlenkedik királyával s élete ellen tör, sőt már keresi is azt a férfit, a ki ha a mostani uralkodót családjával együtt elteszik láb alól, — a szerb királyi tront eloglalja. E rémhíreket ma minden irányban megicáfolják.

A hódító. *)

— Irta: Nagy József. —

I.

— . . . Az Anyag és Erő együvé tartozók. Erő nincs Anyag nélkül, Anyag nincs Erő nélkül . . . Hát érted e most?

— Egy szót sem értek.

— Látszik, testvér, hogy a „sötétség birodalmában“ nevelődtél fel: tanulatlan paraszt vagy, aki csak dolgozni tud; túrni a földet kora hajnaltól késő estig, de a világ forgásáról gondolkozni nem. Lásd pedig, amit mondtam, nagyon egyszerű: anyag nincs erő nélkül, erő nincs anyag nélkül, tehát szellem nem létezik, lélek nincs — ergo nincs Isten sem . . .

Ezzel a párbeszéddel kezdődött a falusi állomás vendéglőjében a társalgás.

A vándor vigéc, a ki az anyag és erőt magyarázta, átutazásban volt; népgyűlésre ment egy kis

*) Mutatvány szerzőnek „MUNKÁSVILÁG“ c. elbeszéléskötetéből, a mely munkát, olvasóink szives figyelmébe ajánljuk. Kapható: Pécs, Apáca-utca 6. Határozott ára nincs a könyvnek. Az értékdüleit tiszteletdíjakból a népies kiadást fogja rendelkezni a szerző.

gyárvárosba szónoknak. Utközben hódítani akart, miként hódított egykor Danton, Robespier, meg a többiek.

Ilyenkor rendszeren az I ső vagy a II od osztályon utazott, de mindenütt, a hol csak ideje engedte, a III-ad osztályu váróteremben töltötte el a várakozás idejét. Ezekben a harmad osztályu várótermekben töltötte el a várakozás idejét. Ezekben a harmad osztályu várótermekben mindig szegény emberek vannak, a kik közt könnyü a hódítás. Ezek a meghódítottak aztán viszik a „magot“ — a mit maguk sem tudnak megérteni, hogy micsoda — a szélrózsa minden irányában, hogy otthon aztán elvessek a maguk kicsi falujokban, ahol szintén terhes az élet . . .

Az elnyomatásban mindenki szabadságra törekvő, az éhes mindenütt kenyér után vágy: a ki ezeknek megváltást ígér, az célt ér, csak sima nyelve legyen, mint a csörgőkigyónak.

A szónok-vigéc azóta, hogy a gyárból kiállt, egy szocialista ügyvédnél körmölgetett az írodában havi 15 forint díjért. A gyári munka, melyben egykor dolgozott nehéz volt neki: — megunta. Meg élt ő így is. Megtudta babonázni az embereket, a kik bódultan követték s vakon hittek neki. A mostani hivatala volt a tulajdonkép cím a kenyékeresethez. A „hódítás„ sokkal jövedelmezőbb mesterség volt. Ez a „mellék kereset“ felért a principális ur keresetével. . . Tószegi István, a paraszt, nem értett meg a furcsa magyarázatból eddig semmit. Sokáig nézte az idegent, a ki mint az emberiség „megváltója“ jött az ő kis falujokba, saruval a lábán, daróc ruhában és mezíten fölvel . . . Tévedett Tószegi István. A vigéc elegáns gavallér volt; finom ruhában és vastag szivarral a szájában. A parasztot „tegezte“. Ebből Tószegi István azt következtette, hogy a ruha nem választhatja el a jövő emberit egymástól a szeretetben . . .

— Hát te megtagadod az Istent? — kérdezte Tószegi István.

— Meg, testvér — szólt a vigéc.

— Akkor nem vagy testvér; vagy bitang vagy, avagy állat!

— Nem vagyok egyik sem. Én, testvér, ember vagyok, miként te.

— És a vallásod?

— A vallásom a tudomány!

— Egyéb nem?

— Nem.

— De hiszen minden becsületes embernek van vallása.

— Nem a becsületesnek, testvér, hanem a butának. Ahol ész van, ott megszűnt az isteni fogalom; ahol a nyomor tanyáz, ott megtagadja a valóság. A nyomornak nem kell szenteltvíztartó, hanem: kenyér! Hát mégsem érted?

— Lehet-e az ilyen istentelenséget megérteni?!

A vigéc nem jött zavarba Engedett magának mindent mondani. Szokva volt hozzá; elvégre az üzlet a fő! . . . És miért nem történhetne az meg, hogy ide is meghívják jó „tiszteletdíjért“ szónokolni. Tovább példázott tehát:

— Érts meg testvér: a nyomor, az a nagy társadalmi nyomor az, mely igazat ad nekem abban, hogy nem létezhet Isten. Mert lásd, ha létezne, akkor az a kimondhatatlan szenvedés, a mely az emberekre nehezedik, megszűnne egy imádság után. De nem szűnik meg. A társadalmi baj mindig nagyobb sebet rág az ember testén. A földmivest, az ipari munkást rabszolgájává kényszeríti a tőke. Igen testvér: a tőkée az Isten, nyomoré az ember. Te nem tudod. Itt nálatok a falun nem érzitek a kinszenvedést, e sorvasztó nyomort. De bele jöttök ti is lassan . . . Te nem láttad, de én, én láttam, éreztem . . .

A vigécnek szép szónoki képessége, behizelgő organuma volt. Lelkesíteni és megrikatni egyformán tudta az embereket. Tószeginek is a szívéhez szólt; az érzelmeit foglalta le a maga számára: Beszélt tovább:

— Én láttam. A nagyvárosokban ott mindent látni, mert ott egymás mellé sorakozik mindaz, a mi az embereket összekapcsolja, a mi őket elválasztja; a mi az egyiket fölemeli, a mi a másikat elsüllyeszti. — A kalapácsok zakatoló dübörgése már nem békésen haladó iparnak zugása többé, hanem suhogása egymás ellen rántott kardoknak . . . Harminc éve, hogy élek közöttük és ez alatt a harminc év alatt mindennap, könyörgést, esdeklést hallottam. Nem segített a nyomorukon senki: az Isten sem.

— Én megszántam őket és sirtam velük. Az Isten a kihez könyörögtek, meg sem hallotta a könyörgésüket.

— Láttam a büzös, füstös gyárat, a még büzősebb munkáslakokat, a tulajdonképeni „munkás negyed“-et. Pizskot, elfajulást, nyomort találsz ott, de isten sehol. Ott jártam naponként közöttük; az elhagyott házaknak fekete ajtóin és ablakain kitóduló büzös levegővel mindennap teleszívtam magam. Láttam, a mint az utcák sikátoraiban, a pocsolyákban halványképű, félmeztelen, elállatiasodott gyermekek csoportjai hevernek, zshivajjal és káromkodással töltve meg a levegőt — és láttam nőket, kik bent a büdös gözőkben elsorvadnak, kiknek szemeiből a reménység sugara kialudt; kik el voltak torzítva a sanyaruságtól és nőiességükből csupán a gyengeséget tartották meg.

— Láttam az ablakokból szemtelenül kikandikáló kőjeányokat, kik mint elvadult kuttyák éhes farkái rohannak a férfiakra néhány hatosért, hogy másnapra biztosítsák pizskos, nyomorult életüket. Ezekben az emberi lényekben, a pokolnak e szerencsétlen lakóiban megtaláltam a fivéremet, a nővéreimet, szülőimet, gyermekeimet; hust az én husomból,

vért az én véreből — de nem találtam meg közöttük az Istent.

— A köröttem levő emberi nyomornak genyező anyaga megsérté az érzékeimet és kés gyanánt vágott a szívemen át — és sirtam és zokodtam, keresve megmentésükre az Istent.

— Itt, az Élet Golgotáján láttam aztán megfeszítve az emberiséget. És minden homlokon világosan vala ráírva: „Nincs Isten!” — „Nincs Isten!” Ekkor, a sok eredménytelen könyörgés és szenvedés után magam is kételkedni kezdtem a létezésében. Aztán elkezdtem könyveket olvasni, mert a könyvekben van az igazság, — már tudod, azokban a könyvekben, a melyeket a mi számunkra írnak a tudós emberek. Hát olvastam azt is, hogy a szellem, hogy az Isten csak üres mesebeli fogalom, mert anyag erő nélkül, erő anyag nélkül semmi. Ha az istennek van ereje akkor van anyagból teste is; ha minket saját képmására teremtett, ergo: úgy kell kinéznie, mint nekem, vagy neked. Hol lakik, mit csinál, miért van a világon: erre felelni senkiséem tud. Nos: miért higgyek abban, amiről senki tökéleteset, felvilágosítást nem tud adni. Hát nincs igazam?

— Magunk vagyunk az Isten, magunk intézzük életünk folyását és magunktól függ, hogy koldusok maradjunk-e mások jármában görnyedve, avagy emberi méltóságunk tudatában felemelkedjünk az egyenlőség magaslátára.

— Lásd, én nektek: a népnek szentelem egész életemet, minden örömet és a ti jobbléteketért harcolok a töke, a zsarnokság, az urak, a papok ellen, a kik rajtatok uralogva hiznak, míg titeket türelemre, szolgaságra, istenfélelemre tanítanak . . .

(Folyt. köv.)

A Dr. Schmidt G. főtörzsorvos és physikus által feltalált hires

FÜL-OLAJ

megszüntet gyorsan és alaposan időközi **süketiséget, fülfolyást, zúgást és nehézhallást** meg idült esetekben is. Ára üvegenként használati utasítással 2 frt. Kapható **Debreczenben, Kossuth-ntéza 8. szám** az „Arany Egyszarvu“-hoz című gyógyszer-tárban.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió kor.
Fióktintézetek és kirendeltségek: Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sz.-Udvarhely és Székely-Keresztur.

Van szerencsénk értesíteni, hogy Széchenyi-téri intézeti házunk földszinti sarokhelyiségében külön

Bank és Pénzváltó-üzletet

étesítettünk, melynek üzletköre a következő:

1. **Értékpapírok, idegenpénzek** és érmek vétele és eladása.
 2. **Tőzsdei megbízások** teljesítése.
 3. **Sorsjegyek eladása letétjegyre** csekély foglaló lefizetése ellenében, a fennmaradó vételárt az intézet mérsékelt kamat mellett kölcsön adja, — akár pedig egyenlő havi **részletfizetésre** is. — Az első részlet lefizetése után a sorsjegyekre eső nyeresmény már a bevőt illeti.
 4. **Sorsjegy igérvények** kibocsátása minden huzásra.
 5. **Árfolyam veszteség elleni biztosítás.**
 6. **Kisorsolt sorsjegyek** és egyéb sorsolt értékpapírok beváltása.
 7. **Előlegek nyújtása értékpapírokra** a legmérsékeltbb kamat mellett.
 8. **Osztálysorsjegyek** elárusítása.
 9. **Takarékbetétek átvétele** könyvecskékre, folyó és cheque számlára.
 10. **Szelvények beváltása** és új szelvények beszerzése.
 11. **Utalványok és hitellevelek kiállítása** bel és külföldi piacokra.
 12. **Letétek.** Elfogadunk értékpapírokat, okmányokat kezelésre vagy lepecsételt csomagban megőrzésre mérsékelt díj mellett.
 13. **Magánpénztárak (Safe deposit)** Értékpapírok okmányok, ékszerek, végrendeletek stb, tűz- és betörésmentes megőrzésére szolgáló rekeszek olcsó díj melletti bérbeadása.
 14. **Költségmentes megvizsgálása** sorsjegyek és mindennemű sorsolás alá eső értékpapírok huzásának.
 15. **Kivándorlóktól érkező** pénzek, utalványok és chequek legolcsóbb beváltási helye.
- Foglalkozunk egyáltalán minlazzal, a mi a bank- és pénzváltó üzlet körébe vág és szívesen szolgálunk elvilágosítással és utbaigazításokkal.
- A pénzváltó üzlet hivatalos órái:
délelőtt 8—1 óráig
délután 3—6 óráig.
- Agrár Takarékpénztár: Részvényársaság**
Maros Vásárhelyt.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES
HASHAJTÓSZER.

„VASÁRNP“

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES HETILAP.

— AZ ERDÉLYI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET EGYHÁZI ÉRTEKEZLETÉNEK KIADÁSA. —

Szerkesztik: Tóthfalusi József ref. lelkész és Paál Gusztáv ref. koll. tanár, Maros-Vásárhelyt.

Mi a „Vasárnap“ célja?

A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és olvasni szerető magyar és első sorban erdélyi református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó, a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen.

Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra“?

A „Vasárnap“ előfizetési díja egész évre 4 korona, félévre 2 kor., negyedévre 1 korona. Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap“ kiadóhivatala címére Maros-Vásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést czélszerűen eszközölheti mindenki a maga illetékes lelkésze útján is, a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni.

Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elé.

A „Vasárnap“ jutányos áron hirdetésekét is elfogad.

